

IN MEMORIAM

JĒKABS BARKĀNS
(08.07.1929–04.10.2020)

4. oktobrī mūžības ceļā devies ilggadējais Rīgas Tehniskās universitātes profesors Jēkabs Barkāns.

RTU emeritētais profesors (2000), valsts emeritētais zinātnieks (2008), habilitētais tehnisko zinātņu doktors Jēkabs Barkāns dzimis Krāslavā 1927. gada 28. jūlijā (dokumentos – 1929. gada 8. jūlijā; nesakritība radusies Otrā pasaules kara laikā, jādomā, lai slēptu savu identitāti). Mācījās Krāslavas pamatskolā. Laikā, kad visa Krāslavas ebreju kopiena tika nogalināta, viņa ģimene bija vienīgā, kas, pateicoties glābējiem, trīs gadus slēpās Baltkrievijas pierobežā un izdzīvoja. Kara un pēckara laikā J. Barkāns pašmācības ceļā patstāvīgi apguva zināšanas un 1946. gadā kā eksterns beidza Krāslavas latviešu vidusskolu ar zelta medaļu.

J. Barkāns iestājās Latvijas Valsts Universitātes (LVU) Mehānikas fakultātes Elektrotehnikas nodaļā un 1952. gada 4. janvārī saņēma augstskolas diplomu, iegūstot inženiera elektriķa kvalifikāciju. Studiju laikā viņš no 1949. līdz 1950. gadam paralēli strādāja Rīgas starppilsētu telefonu centrālē par tehniķi, pēc tam – par elektromontieri «Latvenergo», gūstot praktiskā darba pieredzi profesijā. Inženieris J. Barkāns turpināja strādāt «Latvenergo» Relejaizsardzības dienestā (1951–1953), tad Centrālajā dispečeru dienestā (1953–1963) par vadošo speciālistu sistēmas režimos un šī dienesta priekšnieku (1963–1979).

J. Barkāns veica pētījumus, savas idejas pieteica kā izgudrojumus un 1963. gadā aizstāvēja tehnisko zinātņu kandidāta disertāciju. 1974. gadā Maskavas Enerģētikas institūtā aizstāvēja disertāciju tehnisko zinātņu doktora grāda iegūšanai (1992. gadā grāds nostrificēts par *Dr. habil. sc. ing.*). 1963. gada septembrī viņš sāka strādāt Rīgas Politehniskā institūta (RPI) Elektroenerģētikas fakultātes (EEF) Elektrisko staciju, tīklu un sistēmu katedrā par vecāko pasniedzēju, vēlāk – docentu, no 1976. gada – profesoru. No 1977. gada elektroenerģētiķis J. Barkāns turpināja darbu Automatizēto

elektrisko sistēmu katedrā, taču, ņemot vērā, ka viņš strādāja arī ražošanā, līdz 1980. gada 1. aprīlim RPI viņš bija pusslodzes darbinieks. Profesors turpināja strādāt katedrā līdz 2000. gadam, no 2002. līdz 2009. gadam bija Elektroenerģētisko uzņēmumu vadības profesoru grupas docents, bija arī Elektrisko tīklu, staciju un sistēmu profesora grupas docents, Enerģētikas institūta vadošais pētnieks (2007–2008), vēlāk asociētais profesors EEF Elektrisko staciju, tīklu un sistēmu profesoru grupā (2009–2012). 2012. gadā viņu ievēlēja par asociētā profesora p. i. Energosistēmu vadības un automatizācijas katedrā, kur viņš strādāja līdz 2015. gadam, kā arī Elektroapgādes katedrā.

Studentiem J. Barkāns lasīja lekcijas vairākos mācību priekšmetos (elektrisko sistēmu ekspluatācija, enerģētikas pamati, energoekonomija, menedžments un marketings enerģētikā), un teju katrā no tiem viņš sarakstījis grāmatas. Profesora vadībā aizstāvētas sešas zinātņu doktora disertācijas: trīs Latvijā un trīs Krievijā (Maskavā, Novočerkaskā). Pedagoģiskajā darbā RTU J. Barkāns par galveno uzdevumu uzskatīja panākt studentu izpratni, izmantojot pēc iespējas vienkāršākus līdzekļus. Viņš vadīja arī zinātnisko darbu mikroprocesoru iekārtu izstrādē elektrisko tīklu ekspluatācijas vajadzībām. J. Barkānam ir ap 200 zinātnisko rakstu un mācību metodoloģisko darbu, gandrīz četru desmitu grāmatu un 66 izgudrojumi. Daudzi viņa darbi publicēti ārzemēs, kā arī Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) zinātniskajos izdevumos. J. Barkānu aicināja līdzdarboties RTU habilitācijas padomēs, Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātes domē, Enerģētikas institūta padomē u. c. Profesors J. Barkāns bija Latvijas Nacionālās enerģētiskās komitejas un pasaules enerģētikas ekonomikas asociācijas loceklis. 2018. gadā RTU piešķīra J. Barkānam RTU augstāko apbalvojumu – Atzinības rakstu, kurā izteikta pateicība par viņa mūža ieguldījumu zinātnē un mācību darbā.

J. Barkāna galvenie zinātniskās pētniecības virzieni bija elektroenerģētikas sistēmu vadīšana un to automatizācija, energosistēmu aizsardzība pret sistēmas sabrukšanu. Viņš pievērsās arī ar elektriskās enerģijas kvalitātes problēmām saistītiem pētījumiem un izstrādāja automātiskās sprieguma regulēšanas aparatūru, ko vēlāk ražoja rūpnieciski. Šādas iekārtas bijušajā Padomju Savienībā plaši sāka lietot vispirms Latvijā. 1970. gadā par minētās regulēšanas ieviešanu tās autoram J. Barkānam piešķīra Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Valsts prēmiju. 2004. gadā viņš saņēma A. Vītola vārdbalvu, ko piešķir LZA un «Latvenergo».

Mūža nogalē J. Barkāns uzrakstīja grāmatu «Noklusētās sāpes», tā stāsta par autora dzīvi un pārdzīvoto holokaustā. 2014. gadā nāca klajā grāmatas izdevums krievu valodā, 2017. gada nogalē – latviešu valodā.

RTU docente Ilze Gudro
RTU profesore Alīda Zigmunde

ELMĀRS BEĶERIS
(12.05.1940–13.11.2020)

80 gadu vecumā mūžībā devies bijušais RTU mācību prorektors (2000–2007), radiosakaru inženieris, inženierzinātņu doktors Elmārs Beķeris.

Elmārs Beķeris dzimis 1940. gada 12. maijā Rēzeknē. 1963. gadā absolvējis Leņingradas Elektrotehnisko sakaru institūtu un strādājis par inženieri Latvijas Republikāniskajā radiocentrā (1965–1969). Ar Rīgas Tehnisko universitāti (RTU; toreiz – Rīgas Politehnisko institūtu; RPI) viņa pedagoģiskā un zinātniskā darbība saistīta kopš 1969. gada. RPI strādājis Radiotehnikas un sakaru (tagad – Elektronikas un telekomunikāciju) fakultātē par vecāko pasniedzēju un docentu, 1997. gadā ievēlēts asociētā profesora amatā. Pildījis fakultātes dekāna (1990–1995) un Teorētiskās radiotehnikas katedras vadītāja pienākumus. Līdz pat aiziešanai mūžībā E. Beķeris bija RTU Cēsu studiju un zinātnes centra lektors. Viņš vadīja un konsultēja doktorantus promocijas darbu izstrādē.

E. Beķeris ar savām zināšanām un pieredzi ir devis būtisku ieguldījumu RTU attīstībā un starptautiskā atpazīstamībā, bijis RTU Senāta un Akadēmiskās sapulces loceklis, darbojies fakultātes metodiskajā komisijā un RTU Metodiskajā padomē, Izglītības un zinātnes ministrijas Latvijas Tālmācības padomē, nodibinājuma «Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs» ētikas padomē, Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas padomes Studiju programmu licencēšanas komisijā / Studiju akreditācijas komisijā. Bijis žurnāla «*Baltic Electronik*» galvenais redaktors (1995–1997). Zinātnē viņa intereses saistījās galvenokārt ar signālu apstrādi un haosu. Līdzās zinātniskajiem un mācību metodiskajiem darbiem viņš sarakstījis mācību grāmatas «Nelineārās un parametriskās radioķēdes» (1984), «Signālu teorijas elementi» (1997, 1998, 2010).

Pedagoga un zinātnieka E. Beķera veikums padomju laikos ticis novērtēts ar Goda radista nosaukumu (1976). Atjaunotajā Latvijas Republikā viņš saņēmis J. Lintera prēmiju (1995), Draudzīgā aicinājuma medaļu nominācijā «Skolotājs» par ilgstošiem sasniegumiem skolēnu

2021/5

izglītošanā (2011). E. Beķeris bija arī sporta cienītājs, ieguvis PSRS sporta meistara titulu loka šaušanā. Viņa administratīvajā, pedagoģiskajā un zinātniskajā darbā augstskolā netrūka dažādu izaicinājumu un pārdomu par nākamības uzdevumiem. Apstāties nekad nedrīkst – tā uzskatīja E. Beķeris. To viņš mācīja citiem un realizēja savā dzīvē. «Studenti ir universitātes asinsrite, bibliotēka – sirds. Cik čakli asinsrite dosies uz sirdi, tik dzīvotspējīga būs universitāte,» mēdza teikt E. Beķeris. Šo un vairākus citus E. Beķera teicienus vēl ilgi atcerēsies gan viņa studenti, gan kolēģi.

RTU IVPC Vēstures pētniecības un zinātnisko publikāciju
nodaļas vadītāja Alīda Zigmunde
RTU IVPC Muzeja un vēstures komunikācijas
nodaļas vadītāja Rūta Lapsa

LEONĪDS JURIS FREIJS
(05.05.1930–23.10.2020)

23. oktobrī mūžībā devies RTU Zelta mecenāts un ilggadējais darbinieks Leonīds Juris Freijs, kurš savas dzīves laikā devis būtisku personisko ieguldījumu RTU attīstībā.

L. J. Freijs dzimis 1930. gada 5. maijā Rīgā un visu savu darba mūžu veltījis projektēšanai, strādājot dažādos projektēšanas institūtos. 1995. gadā sāka strādāt RTU Tehniskajā daļā, piedaloties Ķīpsalas studentu pilsētiņas būvniecības projektu īstenošanā, kas sāka atjaunoties pēc ilgāka pārtraukuma.

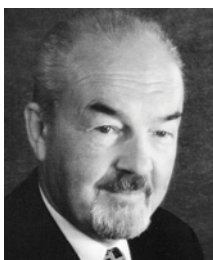
Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas, zemes reformas gaitā L. J. Freijs atjaunoja īpašuma tiesības uz zemi Tukuma rajona Engures pagastā, uz kuras atradās RTU sporta un atpūtas bāze «Ronīši». Lai nodrošinātu šīs zemes pilnvērtīgu izmantošanu un attīstību, L. J. Freijs nolēma sešus hektārus lielo zemes īpašumu uzdāvināt RTU. Un tā, 1997. gada 15. oktobrī RTU 135. gadu jubilejā, ilggadējais universitātes darbinieks Leonīds Juris Freijs gandarīts varēja pasniegt toreizējam rektoram Egilam Lavendelim zemesgrāmatas aktu par atdāvinātā īpašuma tiesībām RTU. L. J. Freija dāvinājums RTU ir pirmais gadījums pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas, kad kāda privātpersona dāvina augstskolai savu nekustamo īpašumu.

Leonīds Juris Freijs vienmēr bija pozitīvs un radošas enerģijas pilns cilvēks. 2008. gadā, beidzot aktīvās darba gaitas, viņš turpināja ieguldīt savas zināšanas citos projektos – bija iniciators Siguldas stacijas ēkas atjaunošanai, par ko saņēmis atzinību no Siguldas pilsētas pašvaldības.

Vēlamies pateikt sirsnīgu paldies par inteligenci, radošumu un talantu, kas gadu garumā tika sniegts gan kolēģiem, gan studentiem, kuriem ir bijis tas gods sadarboties ar L. J. Freiju.

L. J. Freijs apbedīts Matīsa kapos Rīgā.

RTU Attīstības fonds

VALDIS JĀKOBSONS
(04.06.1938–07.05.2021)

2021. gada 7. maijā 72 gadu vecumā mūžībā devies RTU Goda doktors (2001), uzņēmējs, farmācijas darbinieks Valdis Jākobsons.

V. Jākobsons dzimis 1938. gada 4. jūnijā Valkā, absolvējis Latvijas Valsts universitātes Ekonomikas fakultāti (1982). Strādājis Latvijas Padomju Sociālistiskās republikas Zinātņu akadēmijas (ZA) Organiskās sintēzes institūtā par direktora vietnieku (1965–1985), pēc tam bijis institūta Eksperimentālās rūpnīcas direktors (1985–1991), valsts uzņēmuma «Grindeks» direktors (1991–1997), AS «Grindeks» padomes priekšsēdētājs (1997–2002), valdes priekšsēdētājs (2002–2007), Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācijas valdes priekšsēdētājs, Latvijas Darba devēju konfederācijas viceprezidents, Latvijas Farmaceitu biedrības valdes loceklis, Nacionālās alkoholisma ierobežošanas asociācijas biedrs (1996). Apbalvots ar V šķiras Triju Zvaigžņu ordeni (1995), Grindeļa medaļu (1995).

Par nozīmīgu ieguldījumu farmācijas un medicīnas ķīmijas nozaru augstākās izglītības, zinātnes un ražošanas attīstībā Latvijā V. Jākobsonam piešķirts RTU Goda doktora nosaukums (2001). Viņš ievēlēts par LZA Goda locekli (1996), par Latvijas farmācijas tradīciju turpināšanu un mecenātismu zinātnei saņēmis Paula Stradiņa balvu (2005), par devumu zinātnes mecenātismā un Rīgas farmaceitisko tradīciju izkopšanā – «Rīgas balvu» (2006).

Pateicoties V. Jākobsona atsaucībai, RTU ieguva ievērojamu AS «Grindeks» finansiālu atbalstu. Piemēram, Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Bioloģiski aktīvo savienojumu ķīmijas tehnoloģijas katedras ārstniecības vielu sintēzes un analītikas laboratorijas renovācijas projektam tika piešķirti 70 000 latu (2006–2007). Šī sadarbība turpinājās arī ārpus projekta.

Par farmācijas, ķīmijas un zinātnes atbalstu, ieguldījumu Latvijas farmaceitiskās ražošanas saglabāšanā un attīstībā, Grindeļa balvas, Aptiekāru dienu iedibināšanu, ilgstošu darbu Latvijas Farmaceitu biedrības valdē V. Jākobsonam piešķirta *Paracelza balva* (2014).

Mūža nogalē atjaunojis Blankenfeldes muižas ēkas, izveidojis Zvanu muzeju ar Baltijā apjomīgāko zvanu kolekciju. To 2020. gadā ar aptuveni 1000 dažādu zvanu V. Jākobsons atdāvināja Jelgavas novada pašvaldībai.

RTU profesore Alīda Zigmunde

JĀNIS KLĒTNIĒKS
(23.06.1929–01.01.2021)

2021. gada 1. janvārī mūžība aizgājis viens no RTU vēstures pētniekiem, pensionētais Ģeodēzijas katedras docents, RTU Goda darbinieks (2006), Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda doktors (*Dr. sc. ing. honoris causa*; 2005) Jānis Oļģerts Klētnieks.

Docents J. Klētnieks bija vidzemnieks – dzimis 1929. gada 23. jūnijā Priekuļu pagastā kā jaunākais dēls triju bērnu ģimenē. Parasti viņu visi sauca par Jāni, un otrais vārds rodams vien personas dokumentos, nav minēts publikācijās un neparādās uz grāmatu vākiem. Ziemā Klētnieku ģimene dzīvoja Cēsīs, vasarās – Priekuļos. Jānis mācījās Cēsu 2. pamatskolā, tad – Priekuļu Lauksaimniecības skolā un Cēsu vidusskolā. Tēvs bija nodomājis pastarīti atstāt par saimnieku dzimtas mājās, tāpēc puika jau bērnībā iepazīna lauku darbus.

1947. gadā ģimene pārcēlās uz Rīgu, un Jānis 1947./1948. mācību gadā mācījās Rīgas 1. vidusskolas 11. klasē, kuru absolvēja 1948. gadā. Vidusskolas telpās, Raiņa bulvārī 8, atradās arī Rīgas Raiņa 8. vakara vidusskola, viņš kā eksterns beidza tās 12. klasi un varēja studēt. Vēlme kļūt par ķīmiķi nerealizējās – uz 25 vietām 1948. gadā bija pieteikušies 210 jauniešu, un par studentiem ārpus kārtas tika uzņemti 16 ar medaļām beigušie vidusskolu absolventu. Jānis bija 31. Viņš bez problēmām iestājās Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Zemes ierīcības fakultātē, tad izdomāja pāriet uz pārtikas tehnologiem, bet tas viņam neizdevās, un tā viņš 1953. gadā ieguva inženiera zemes ierīkotāja kvalifikāciju. Jauno speciālistu norīkoja darbā Latvijas PSR Lauksaimniecības ministrijas Latvijas valsts Lauku celtniecības projektēšanas, meliorācijas un elektrifikācijas institūtā, kur viņš par ģeodēzistu nostrādāja četrus gadus.

1957. gada jūlijā J. Klētnieks pārgāja darbā par zinātnisko līdzstrādnieku Latvijas Valsts universitātes (LVU) Fizikas un matemātikas fakultātes Astronomiskajā observatorijā. Viņa mīlestība bija zvaigznes, un 1957. gadā jaunais inženieris iesaistījās Starptautiskā Ģeofiziskā gada aktivitātēs. 1959. gadā piedalījās Starptautiskā zinātniskās sadarbības gada zinātniskās programmas «Laika un

ģeogrāfiskā garuma noteikšana» izpildē. Ar pasāžinstrumentu J. Klētnieks observēja vairāk nekā 3000 zvaigžņu pozīciju un aprēķināja 174 precīzā laika pulksteņu korekcijas. 1958. gadā J. Klētnieks kļuva par Laika dienesta vadītāju, bet 1959. gadā devās uz Maskavu, lai studētu un iegūtu zinātņu kandidāta grādu.

Jau 1957. gadā «Etalona laika biļetenā», kas iznāca krievu valodā, publicēts viņa pirmais zinātniskais raksts «Astronomiski noteiktie pulksteņa labojumi». J. Klētnieka disertācijas tēma – «Laika novērojumu precizitātes paaugstināšanas iespējas», 1960. gadā praktizēja Valsts Astronomiskajā institūtā Maskavā, 1961. gadā – Valsts Galvenajā observatorijā Pulkovā pie profesora Nikolaja Pavlova (1902–1985). Pasaulslavenajā Pulkovas observatorijā J. Klētnieks bija vienīgais novērotājs no Latvijas. 1961. gadā viņš pabeidza Maskavas Universitātes Astronomijas institūta aspirantūru.

Pedagoģisko darbu LVU J. Klētnieks sāka 1958. gadā, neklātniekiem vadot praktiskos darbus ģeodēzijā, vispārīgajā un praktiskajā astronomijā. 1959. gadā publicēti viņa pirmie populārzinātniskie raksti, tostarp žurnālā «Zvaigžņotā Debess», ar kuru izveidojās ilggadīga sadarbība. Iesāktā disertācija netika aizstāvēta, un arī darbu universitātē J. Klētnieks pārtrauca. 60. gados viņš LVU Botāniskajā dārzā izvietotajā Zemes mākslīgo pavadoņu novērošanas stacijā piedalījās pavadoņu novērošanā.

Sākot no 1962. gada, J. Klētnieks pedagoģisko darbu turpināja Rīgas Politehniskajā institūtā (RPI), no 1990. gada – RTU. RPI bija citi projekti un astronomiju nācās nomainīt pret ģeodēziju. Celtniecības fakultātes Būvražošanas (1962–1967), Ģeodēzijas (1967–1975), Ceļu, tiltu un ģeodēzijas (1975–1983) katedrās un Inženierceltniecības fakultātes Ceļu, tiltu un ģeodēzijas katedrā (1983–1990) viņš strādāja par vecāko pasniedzēju, 1983. gadā tika ievēlēts un 1985. gadā apstiprināts par docentu. Mācījis ģeodēziju, inženierģeodēziju, aeroģeodēziju, vadījis mācību prakses, izveidojis specializēto fotogrammetrijas laboratoriju RPI, vadījis pirmo Rīgā būvējamo 24 stāvu ēku ģeodēzisko nodrošinājumu, tostarp bijušai viesnīcas «Latvija» (tagad – «*Radisson Blu Latvija Conference & Spa*») ēkai, Lauksaimniecības (tagad – Zemkopības) ministrijas augstceltnei Republikas laukumā, piedalījies inženierģeodēziskajos darbos daudzās inženierbūvēs (Pētera baznīcas torņa un Rīgas radio un televīzijas torņa metāla konstrukciju montāžas ģeodēziskajā kontrolē u. c.), tiltu konstrukciju pārbaudēs un deformāciju novērošanā. J. Klētnieks absolvēja Maskavas Ģeodēzijas, aerofotouzņēmēšanas un kartogrāfijas inženieru institūta aspirantūru (1969) un sāka strādāt pie disertācijas «Kosmiskās triangulācijas telpisko virzienu noteikšanas precizitātes pētījumi».

Veselības problēmu dēļ tā netika izstrādāta un aizstāvēta. Stažējies fotogrammetrijā Bratislavas un Prāgas tehniskajās augstskolās (1973).

J. Klētnieks bijis RPI Celtniecības fakultātes arodbiroja priekšsēdētājs (1963–1965), Metodiskās komisijas priekšsēdētājs (1976–1983), RPI Vietējās komitejas priekšsēdētāja vietnieks (1965–1967), Latvijas Dabas un pieminekļu biedrības RPI nodaļas Pieminekļu sekcijas vadītājs (1979–1990), RTU Inženierbūvju, no 1993. gada – Būvniecības, fakultātes padomes loceklis (1992–1994).

Latvijai atgūstot valstisko neatkarību, radās nepieciešamība atjaunot ģeodēzijas speciālistu sagatavošanu. Par Rīgas Tehnisko universitāti pārdēvētajā RPI to veicināja J. Klētnieks, jau 80. gadu beigās izstrādājot mācību programmu lietišķajā ģeodēzijā. Veicot reorganizāciju 1991. gadā, atkal tika izveidota Ģeodēzijas katedra, par tās vadītāju iecelts J. Klētnieks, kurš šo amatu pildīja līdz 1995. gadam. Viņa pārziņā bija ģeodēzijas, astronomijas, fotogrammetrijas, inženierģeodēzijas un globālās pozicionēšanas metožu kursi un maģistra darbu vadīšana. Līdz 1999. gadam J. Klētnieks bija docenta amatā, viņa vadībā izstrādātas vairāk nekā 70 zinātniskās pētniecības tēmas.

Sadarbībā ar Valsts zemes dienestu J. Klētnieks kopā ar katedras kolēģiem izstrādāja valstij nozīmīgus dokumentus – Latvijas Republikas Ministru kabineta 1992. gadā apstiprinātos noteikumus par Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmu, Kartogrāfijas attīstības koncepciju (1995), Nekustamā īpašuma Valsts kadastru (1996), J. Klētnieks izstrādāja arī Latvijas būvnormatīva *LNB 304-99* projektu «Ģeodēzisko darbu veikšana būvniecībā» (2000).

Kad 1993. gadā vispārējā nepietiekamā valsts finansējuma apstākļos Ģeodēzijas katedras mācībspēki izveidoja apakšuzņēmumu «Ģeodēzijas konsultatīvais centrs», kas realizēja saimniecisko darbību, izpildīja ģeodēziskos un mērniecības darbus, par tā vadītāju kļuva J. Klētnieks. Jāatzīmē, ka viņš bija 1988. gadā atjaunotās Latvijas Mērnieku biedrības biedrs, zvērināts mērnieks (licence Nr. 2, 1993–1999), Valsts zemes dienesta zvērinātu mērnieku Licencēšanas komisijas loceklis (1993–1997).

1992. gada decembrī un 1993. gada aprīlī J. Klētnieks piedalījās Kārļa Ulmaņa Piemiņas fonda un Valsts komisijas ekspedīcijā Latvijas Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa kapa vietas meklējumos Krasnovodskā (tagad – Turkmenbaši) Turkmenistānā.

Nozīmīgas J. Klētniekam bija Latvijas zinātniskās ekspedīcijas Ēģiptē. 2002. gada februārī viņš franču arhitekta Bruno Delāna (*Bruno Deslandes*) veidotajā pētnieku grupā piedalījās Ēģiptes Jaunās valsts valdnieka Tutmosa III laikā pirms 3500 gadiem būvētā 7. tempļa pilona konstruktīvo detaļu telpiskā novietojuma un sienu epigrāfiju attēlojumu izpētē ar digitālās fotogrammetrijas metodēm. Latvijas ekspedīcija

devās uz Ēģipti vēlreiz – 2004. gadā, lai ar jaunu digitālās uzmērīšanas instrumenta skenēšanas aparatūru nodrošinātu valdnieces Hatšepsutas laikā (15. gs. p. m. ē.) būvētā tempļa 8. piona izpēti. Kā atzinis docents J. Klētnieks, ekspedīcijas rezultātā «tika sperts jauns solis senatnes pieminekļu dokumentācijas tehnoloģijā, kas nostiprināja Latvijas zinātniskās ekspedīcijas prioritāti pasaules kultūras mantojuma izpētes jomā».

Par saviem pētījumiem un tajos gūtajām atziņām Ēģiptē J. Klētnieks stāstīja dažādos aspektos, tostarp 2008. gadā LZA Senāta sēdē, grāmatu atklāšanās, rakstīja RTU laikrakstam «Jaunais Inženieris», iegūstot arvien vairāk interesentu ne tikai par sevi, bet arī par austrumu kultūru, senajām civilizācijām, piramīdām. Ēģiptoloģijā viņš bija vēsturnieka Franča Baloža (1882–1947) darba turpinātājs un ar Karnakas tempļa un Džosera piramīdas pētījumiem pievērsis sev pasaules zinātnieku uzmanību. Latvijas ekspedīcijā Ēģiptē piedalījās arī ģeoloģijas zinātņu doktors, LU profesors Valdis Segliņš ar kuru J. Klētnieks līdz mūža beigām apsprieda abu zinātniskās intereses un recenzēja viņa sešas monogrāfijas (2015–2016).

Filmu studijā «Ģilde» uzņemtas divas zinātniski populāras filmas – 2007. gadā par Latvijas zinātnisko ekspedīciju Sakārā, Ēģiptē – 5"45", kuras viens no zinātniskajiem konsultantiem bija J. Klētnieks, un 2010. gadā – «Džosera piramīdas noslēpumi», kuras konsultants un līdzautors bija J. Klētnieks. 2008. gadā iznāca grāmata «Mūžības valdnieki», kurā tika skaidroti hieroglifu teksti piramīdās un papirusos, pirmo reizi latviešu valodā tika sniegts tik plašs ieskats ēģiptiešu ticējumu pirmsākumos. J. Klētnieks savā mūžā ir sarakstījis vairāk nekā 450 zinātniskos un mācību metodiskos darbus, tajā skaitā ir autors vai līdzautors pāris desmitiem grāmatu. Pēdējā no tām – «Seno laikmetu lokos» – izdota 2017. gadā.

Īpaši jāizceļ viņa devums RTU vēstures izpētē. Ar viņa līdzdalību tapušas grāmatas par Būvniecības un inženierzinātņu fakultātes vēsturi un monogrāfijas «Augstākās tehniskās izglītības vēsture Latvijā» piecas grāmatas (2002–2017). Viņš ir viens no apjomīgās monogrāfijas autoriem, kā arī redkolēģijas loceklis. Pētījis RTU priekšteču, Rīgas Politehnikuma, RPI vēsturi, saistību ar ārzemju inženieriem, mācībspēku un ievērojamu inženieru biogrāfijas, ģeodēzijas un astronomijas vēsturi, referējis RPI / RTU zinātniskajās konferencēs, bijis RTU zinātnisko rakstu sērijas «Zinātņu un augstskolu vēsture» redakcijas kolēģijas loceklis (2002–2016), pievērsies arī tehnisko fakultāšu vēsturei Latvijas Universitātē. Pētniecība viņu aizrāva, fascinēja, gandarīja. Bija vēl vairākas ieceres, datorā saglabājušies nepublicētu grāmatu melnraksti.

Līdzās darba pienākumiem J. Klētnieks vienmēr iesaistījās vairākās sabiedriskās un profesionālās organizācijās. Kopš 1957. gada viņš bija

Vissavienības Astronomijas un ģeodēzijas biedrības Latvijas nodaļas biedrs, valdes loceklis (1965–1990), Ģeodēzijas sekcijas vadītājs (1966–1984), Latvijas nodaļas priekšsēdētāja vietnieks (1985–1990), Centrālās padomes loceklis (1986–1990), Latvijas Astronomijas biedrības biedrs (no 1993), populārzinātniskā žurnāla «Zvaigžņotā Debess» (1982–1992), «Astronomiskais kalendārs» (1995–2000) redakcijas loceklis, darbojies Rotari klubā Rīgā.

No 1979. gada aktīvi piedalījies Latvijas Zinātņu vēstures asociācijas darbībā, 1992. gadā ievēlēts par viceprezidentu, 2002. gadā – asociācijas Goda biedru. Baltijas zinātņu un tehnikas vēstures konferencēs referējis par astronomijas, ģeodēzijas un inženierzinātņu izglītības jautājumiem. 2003. gadā Baltijas Zinātņu vēstures un filozofijas asociācijas Ģenerālajā asamblejā tika ievēlēts asociācijas valdē, 2006. gadā – ievēlēts par Lietuvas Zinātņu vēstures asociācijas Goda biedru. 2005. gadā J. Klētnieks ievēlēts par LZA Goda doktoru, 2006. gadā apbalvots ar IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni un ieguvis RTU Goda darbinieka nosaukumu. 2013. gadā saņēmis augstāko apbalvojumu mērnikiem – Goda zīmi «Par nopelniem Latvijas mērniecībā».

Viena no lielākajām vērtībām Klētnieka kungam bija ģimene, par kuru viņš rūpējās un sargāja kā dārgu trauku ar vislielāko vērtību. Savu dzīvesbiedri Mirdzu viņš satika, strādājot LVU, vēlāk abi bija mācībspēki RPI. Bērni, mazbērni bija viņa laimes avots, ar ko lepoties. Viņi vienmēr bija tēvam un vectēvam blakus un turpina dzimtu, darbojoties arī zinātnē. J. Klētnieks bija ar izsmalcinātu humoru apveltīts optimists ar labu gaumi. Viņš jaunatnē saskatīja potenciālu, spēku, kas turpinās viņa paaudzes iesākto.

Īpašu interesi J. Klētnieks izrādīja par tautasdziesmām. Sagaidot 90. jubileju, J. Klētnieks intervijā populārzinātniskajam žurnālam «Zvaigžņotā Debess» 2019. gadā atzina, ka «latvieši par maz pārzina savu garīgo mantojumu, kas atrodams tautasdziesmās, bet tās vajadzētu lasīt katram. Katru vakaru pirms gulēt iešanas derētu kādu pantiņu izlasīt un mierīgi padomāt, tā ceļot savu latvisko dzīvesziņu».

Šo rindu autores dzīvē J. Klētniekam bija īpaša loma – jaunu darbinieci RPI 1989. gadā viņš nopētīja un noteica: «Tu vari būt krēsls, bet ne tukšs. Tādi, kas neko nevar un negrib izdarīt, mums nav vajadzīgi! Tev jādarbojas, un es novēlu, lai Tu nebūtu tukšs krēsls! Un Tev ir jāprot un jāvar atvērt jebkuras durvis!» Tālajā 1989. gadā teiktais bija labs pamudinājums, bet grūti izpildāms uzdevums atvērt jebkuras durvis un pārvarēt bailes uzrunāt jebkuru cilvēku neatkarīgi no viņa ieņemamā amata. Iedrošināt un dot padomu, «pagrūst» pareizajā virzienā viņš prata. Cienījamais inženieris J. Klētnieks ne vienreiz vien ir teicis, ka viņa dzīvē akadēmiķim Jānim Stradiņam bijusi liela un nenovērtējama loma, kas sekmēja daudzus pētījumus. Būdam J. Stradiņa laikabiedrs,

viņš droši stāvēja mūsu tautas dižgaram, viedajam līdzās ģeodēzijas, tostarp inženierģeodēzijas, kosmiskās ģeodēzijas, astronomijas, fotogrammetrijas, inženierzinātņu vēsturē, labi orientējās arī etnogrāfijā, arheoloģijā, latviešu folklorā. Pateicoties J. Klētniekam, bijuši arī nozīmīgi notikumi manā personīgajā dzīvē. Cieņpilnajās attiecībās ar līdzcilvēkiem viņš vienmēr bija gatavs palīdzēt, juta līdzti citu cilvēku nelaimēm, zaudējumiem un vilšanās sāpēm, priecājās par citu veiksmi un panākumiem.

Grāmatas «Mūžības valdnieki» epilogā J. Klētnieks ierakstīja bērniībā paša un mātes lasīto grāmatu autora, bengāļu rakstnieka Rabindranata Tagores vārdus: «Es esmu nonācis pie mūžības robežas, kur nezūd nekas – ne cerība, ne laime, ne asaru miglā skatītā vaigu vīzija». Lai tev, kolēģi, ieejot pa mūžības vārtiem, mūžīgs miers mūžības valdnieku vidū!

Lai Tev mūžīgs miers Matīsa kapos Rīgā!

RTU profesore Alīda Zigmunde

ELMĀRS MŪRNIĒKS
(17.07.1935–02.08.2020)

2020. gada 2. augustā 85 gadu vecumā mūžībā devies RTU Goda darbinieks (1999), bijušais RTU prorektors un pirmais Humanitārā institūta direktors profesors Elmārs Mūrnieks.

E. Mūrnieks dzimis 1935. gada 17. jūlijā Maskavas apgabala Luhovickas rajona Dedinovo ciemā, Krievijā. 1958. gadā absolvējis Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju, iegūstot inženiera diplomu mežsaimniecības specialitātē, aspirantūrā studējis Sabiedrisko zinātņu akadēmijā Maskavā, iegūstot filozofijas zinātņu kandidāta (1972) un filozofijas zinātņu doktora (1988) grādu. E. Mūrnieks vairāk nekā 30 gadu bija mācībspēks: no 1972. gada – Rīgas Politehniskajā institūtā (RPI), no 1990. gada – Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU). RPI viņš sāka strādāt vecākā pasniedzēja amatā Zinātniskā komunisma katedrā un pēc četriem gadiem kļuva par tās vadītāju (1976–1985). 1978. gadā tika ievēlēts par docentu. 1985. gadā E. Mūrnieks kļuva par RPI prorektoru mācību un audzināšanas darbā. 1989. gada augustā šo amatu likvidēja, un E. Mūrnieks kļuva par jaunizveidotās Socioloģijas un pedagoģijas katedras vadītāju, ieņemot šo amatu līdz 2000. gadam. Katedra 1993. gadā tika iekļauta jaunizveidotā Humanitārā institūta sastāvā. Socioloģijas un pedagoģijas katedra radikāli atšķīrās no citām katedrām, jo tās funkcijās ietilpa gan sociāli humanitāro priekšmetu mācīšana, gan tai institūta paspārnē bija jārisina arī jauns uzdevums – pirmo reizi Latvijā tika sākta pedagogu sagatavošana profesionālās izglītības mācību iestādēm. Lielu ieguldījumu pedagoģiskās izglītības programmu izstrādāšanā deva E. Mūrnieks, kurš kļuva par Humanitārā institūta pirmo direktoru un vadīja to līdz 2001. gadam. Katedrā viņš turpināja strādāt par profesoru gandrīz līdz 70 gadu vecumam – 2005. gada vasarai. Profesora E. Mūrnieka darbu atzinīgi novērtēja kolēģi, augstskolas vadība un studenti.

E. Mūrnieks publicējis pusotru simtu zinātnisko un mācību metodisko darbu, kā arī divas monogrāfijas. Arī E. Mūrnieka pēcnācēji saistīti ar RPI / RTU – augstskolu absolvējuši abi dēli, abi mazdēli un mazmeita.

E. Mūrnieks apbedīts Raiņa kapos Rīgā.

RTU ETHZF praktiskā docente Sandra Gudzuka
RTU profesore Alīda Zigmunde

JĀNIS PUTNIŅŠ
(06.05.1930–21.02.2021)

21. februārī mūžībā devies MLĶF Neorganiskās, analītiskās un fizikālās ķīmijas katedras docents, valsts emeritētais zinātnieks (1998), RTU Goda darbinieks (2000) Jānis Putniņš.

J. Putniņš dzimis 1930. gada 6. maijā Kuldīgā. 1953. gadā absolvējis Latvijas Valsts universitātes (LVU) Ķīmijas fakultāti un sācis studijas aspirantūrā.

Pēc aspirantūras beigšanas 1956. gadā J. Putniņš sāka darba gaitas LVU, pēc tam Rīgas Politehniskā institūta / RTU Ķīmijas fakultātes (1958–1986), Ķīmijas tehnoloģijas fakultātes (1986–2000) Neorganiskās un analītiskās ķīmijas katedrā (1958–1985) un Neorganiskās, analītiskās un fizikālās ķīmijas katedrā (1985–1998), vispirms ieņemot asistenta (1958–1960), vēlāk – docenta (1961–1998) amatu.

1957. gadā viņš ieguva ķīmijas zinātņu kandidāta grādu, kas 1992. gadā nostrificēts par *Dr. chem.*

1963. gadā J. Putniņš kļuva par Neorganiskās un analītiskās ķīmijas katedras vadītāju un šos pienākumus veica līdz 1977. gadam.

Studentiem J. Putniņš mācīja analītisko ķīmiju. Viņa zinātniskās pētniecības darba galvenais virziens bija cinka un kadmija borāti un metālu kompleksi ar sēru saturošiem reaģentiem.

J. Putniņš ir vairāk nekā 100 zinātnisko publikāciju un mācību metodisko darbu autors. Ieguvis trīs PSRS autorapliecības.

RTU Sabiedrisko attiecību departaments

AIVARS SPALVIŅŠ
(09.07.1940–22.08.2021)

22. augustā 81 gada vecumā mūžībā devies RTU Goda darbinieks (2000), ilggadējais Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes (DITF) Vides Modelēšanas centra direktors, vadošais pētnieks *Dr. sc. ing.* Aivars Spalviņš.

Aivars Spalviņš dzimis 1940. gada 9. jūlijā Bauskas rajonā. 1963. gadā ar izcilību absolvējis Rīgas Politehniskā institūta (RPI) Automātikas un skaitļošanas tehnikas fakultāti (ASTF) matemātiskās un skaitļošanas mašīnu un aparātu specialitātē, iegūstot inženiera elektriķa diplomu.

1967. gadā viņš RPI aizstāvēja tehnisko zinātņu kandidāta grādu disertāciju «Hibridizētās sistēmas lauka teorijas uzdevuma risināšanā ar režģu metodi», 1992. gadā grāds nostrificēts par *Dr. sc. ing.*

Kopš 1961. gada A. Spalviņš strādāja Elektromodelēšanas zinātniskās pētniecības problēmu laboratorijā (EML), kur ģeofizikas un hidroģeoloģijas uzdevumi tika risināti ar analogajām elektriskās modelēšanas metodēm un rīkiem. No 1969. gada viņš bija laboratorijas vadītājs. Turpmākie A. Spalviņa pētījumi saistīti ar lauku teorijas robežproblēmu risināšanu, apvienojot analogās un ciparu skaitļošanas mašīnu priekšrocības. Padomju Sociālistisko Republiku Savienības teritorijā EML bija vadošais zinātniskais centrs «ciparu skaitļošanas mašīna-režģis» tipa sistēmu teorijas un programmatūras izstrādāšanā.

1993. gadā Elektromodelēšanas problēmu laboratorija tika pārveidota par Vides modelēšanas centru (VMC), ko turpināja vadīt A. Spalviņš. Kopš 1993. gada VMC strādā hidroinformātikas tematikā, t. i., informātikas un hidroģeoloģijas saskarsmes jomā.

A. Spalviņš ir vadījis daudzus komplicētus Latvijas un ārzemju (Lietuva, Krievija, Dānija, Vācija) projektus hidroģeoloģijas tematikā, kopumā ap 50 projektu pēdējo 20 gadu laikā.

No 1993. līdz 1996. gadam viņš vadīja reģionāla hidroģeoloģiskā modeļa «Lielā Rīga» izstrādi.

No 2010. līdz 2012. gadam A. Spalviņš bija ERAF projekta «Hidroģeoloģiskā modeļa izveidošana Latvijas pazemes ūdens krājumu

apsaimniekošanai un vides atveseļošanai» vadītājs. Projekta rezultātā izveidots Latvijas hidroģeoloģiskais modelis LAMO, kas ir nozīmīgākais VMC sasniegums. Izmantojot Latvijas hidroģeoloģiskos modeļus LAMO, ir iespējams apzināt pazemes ūdens resursus un novērtēt to aizsargātību pret piesārņojumu, kā arī aprēķināt piesārņojuma apjomu un kustību un modelēt piesārņoto vietu sanācības jeb atveseļošanas pasākumus.

No 2014. līdz 2017. gadam A. Spalviņš vadīja valsts pētījumu programmas *EVIDenT* projekta «Pazemes ūdeņi un klimata scenāriji» apakšprojektu par pazemes ūdeņu modelēšanu. No 2016. gada vadīja projektus par Inčukalna Ziemeļu un Dienvidu sērskābā gudrona dīķu pazemes ūdeņus piesārņojošo vielu masas transporta matemātisko modelēšanu.

A. Spalviņš bija Starptautiskās hidroģeologu asociācijas (*IAH*) biedrs kopš 1995. gada, Latvijas Zinātnes padomes eksperts no 2005. līdz 2009. gadam, RTU Zinātnes padomes loceklis; RTU zinātniskā žurnāla «Datormodelēšana un robežproblēmas» galvenais redaktors. Strādāja arī par mācībspēku. No 1973. līdz 2018. gadam A. Spalviņš bija arī RPI / RTU ASTF / DITF zinātnes prodekāns.

Datorzinātnes un informācijas tehnoloģiju fakultāte

JĀNIS SPROĢIS
(17.10.1928–10.02.2021)

Mūžībā devies viens no Latvijas modernās ūdens apgādes izglītības pamatlicējiem, RTU Goda darbinieks (2007) Jānis Sproģis. Viņa profesionālisms, atvērtība jauninājumiem, cilvēcīgums un dzīves optimisms ir iedvesmojis daudzus ūdensapgādes nozares speciālistus un akadēmiskos spēkus.

J. Sproģis dzimis 1928. gada 17. oktobrī Jaunaucē.

1952. gadā viņš absolvēja Latvijas Valsts universitātes Inženierceltniecības fakultāti. 1964. gadā ieguva inženiera celtnieka kvalifikāciju. 1967. gadā sāka studēt Maskavas Inženierceltniecības institūta aspirantūrā, 1971. gadā kļuva par tehnisko zinātņu kandidātu. 1992. gadā iegūtais zinātniskais grāds nostrificēts par *Dr. sc. ing.*

Darba gaitas J. Sproģis sāka Rīgas Politehniskajā institūtā, strādājot par Būvražošanas katedras docenta vietas izpildītāju (1962–1964), vēlāk – vecāko pasniedzēju (1964–1965) un docentu (1965–1969).

Bija Celtniecības fakultātes dekāns (1965–1967; 1968–1969). No 1969. līdz 2007. gadam J. Sproģis bija Ūdensapgādes un kanalizācijas katedras docents un sešus gadus (1974–1980) vadīja šo katedru. Studentiem viņš lasīja lekcijas par celtniecības organizāciju un plānošanu, ūdensapgādi, kanalizāciju, hidrauliku, hidroloģiju.

J. Sproģa zinātniskā darbība bija veltīta infiltrācijas baseinu darbības un nogulšņu veidošanās izpētei, pazemes ūdens krājumu papildināšanas problēmām.

Viņš ir vairāk nekā 30 zinātnisko publikāciju un mācību metodisko darbu autors.

RTU Ūdens inženierijas un tehnoloģiju katedra
Ūdens sistēmu un biotehnoloģiju institūts

DAINA ZICĀNE
(20.03.1947–04.03.2021)

4. martā mūžībā aizgājusi RTU Goda darbiniece (2017), valsts emeritētā zinātniece (2019.) Organiskās ķīmijas tehnoloģijas institūta vadošā pētniece, ķīmijas zinātņu doktore Daina Zicāne.

Visu darba mūžu pēc Rīgas Politehniskā institūta (RPI) Ķīmijas fakultātes absolvēšanas (1970) Daina Zicāne ir nostrādājusi mūsu augstskolā. Smalkās organiskās sintēzes tehnoloģijas (SOST) katedrā profesora A. Strakova vadībā viņa izstrādāja un aizstāvēja (1974) zinātņu kandidāta disertāciju «Pirazolkarbonskābes uz 4,5,6,7-tetrahidroindazolu bāzes» (1992. gadā iegūtais zinātņu kandidāta grāds nostrificēts par *Dr. chem.*).

Gadu D. Zicāne strādāja par vecāko inženieri, bet jau no 1975. gada līdz pat 2019. gadam D. Zicāne vadīja pētnieku grupu. Viņas vadībā veikti dažādu uzņēmumu («Biolar», «Olainfarm», «Grindeks», «Bapeks» u. c.) pasūtītie pētījumi un līgumdarbi, viņa bijusi 48 zinātnisko projektu vadītāja.

D. Zicānes zinātniskie pētījumi saistījās ar ļoti dažādām tēmām, piemēram, aminoskābju (Boc-atvasinājumu un to sāļu ieguves tehnoloģiju un oriģinālas cisteīna stabilizācijas metodes izstrāde) un eksotisko aminoskābju atvasinājumiem, peptīdiem, peptīdmimētiķiem, fermentu substrātiem, melndrumskābes un cikloheksēnkarbonskābju atvasinājumu izmantošanu slāpekļa heterociklu sintēzē, spirofragmentus saturošiem slāpekļa heterocikliem, aziridīniem un, protams, jaunu farmakoloģiski aktīvu vielu meklējumiem. D. Zicānes vadībā pēdējos gados ir veikti farmaceitisko firmu pasūtītie pētījumi, kas saistīti ar tādām aktīvajām vielām kā zopiklons, flekainīds, trimetazīna dihlorīds, embutramīds, 3-(2,2,2-trimetilhidrazīnija) propionāta dihidrāts, arbidols, pregabalīns, premekseda dinātrija sāls, deksmedetamīns – ir veikta standartvielu sintēze, uzlabotas iegūšanas tehnoloģijas, noteikti sintēžu kritiskie parametri, izstrādātas un optimizētas jaunas sintēzes metodes.

D. Zicāne ir 95 zinātnisko rakstu, piecu populārzinātnisku rakstu, 50 konferenču tēžu, trīs metodisko darbu, kā arī 24 autorapliecību un patentu, t. sk. 14 ārzemju patentu autore (par patentu Nr. 12312 1999. gadā saņemts diploms par gada labāko nacionālo izgudrojumu).

D. Zicāne bija iesaistīta katedras pedagoģiskajā darbā, bija kuratore, vadīja studentu noslēgumu darbus, bija vecākā pasniedzēja (1984–1987) un docente (1987–1993), lasījusi lekcijas un vadījusi laboratorijas nodarbības kursā «Aminoskābju un peptīdu ķīmija un tehnoloģija», 15 gadus bijusi katedras Valsts pārbaudījumu komisijas sekretāre.

Gandrīz 10 finansiāli smagākos gadus – pārmaiņu periodā līdz 2007. gadam – viņa vadīja katedras (tagad – Bioloģiski aktīvo savienojumu ķīmijas tehnoloģijas katedra) saimniecību.

Daina Zicāne ir izaudzinājusi divus dēlus, kuri viņai devuši piecus mazdēlus, un daudziem Organiskās ķīmijas tehnoloģijas institūta darbiniekiem viņa bija arī «darba ģimenes» mamma. Esam zaudējuši kolektīva dvēseli, jo Daina mums bija kā dažādas paaudzes un raksturus vienojošais elements, stiprais balsts grūtos brīžos. Viņa spēja nomierināt satrauktos, pieņemt atbildīgus lēmumus sarežģītās situācijās, taktiski un delikāti palīdzēt atrisināt problēmas, harmonizēt situāciju. No viņas vienmēr staroja miers un labsirdība.

Mums jau divus gadus ļoti pietrūka Dainas smaida, padoma un mierinājuma, bet tagad saprotam, ka to vairs nesaņemsim nekad.

RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte

ULDIS ZĪTARS
(11.11.1935–14.02.2021)

Februāra siltajās dienās mūžībā devās inženieris elektriķis, RTU Goda darbinieks (1995) Uldis Zītars.

U. Zītars dzimis 1935. gada 11. novembrī Rīgā, 1958. gadā absolvējis Latvijas Valsts universitātes Mehānikas fakultāti. Aizstāvējis tehnisko zinātņu kandidāta disertāciju Maskavas Enerģētikas institūtā (1971), kas nostrificēts par *Dr. sc. ing.* (1992).

No 1958. gada U. Zītars bija Rīgas Politehniskā institūta / RTU mācībspēks. Viņš strādāja Elektroenerģētikas (1958–1993) un Enerģētikas un elektrotehnikas (no 1993) fakultātes Vispārīgās elektrotehnikas (1958–1988), Elektrotehnikas un elektronikas (1988–1998, no 2002) katedrā par asistentu (1958–1961, 1964–1966), vecāko pasniedzēju (1966–1971), docentu (1971– 2008), asociēto profesoru (no 2008), bija katedras vadītājs (1973–1980).

RTU U. Zītars strādāja gandrīz līdz pašām mūža beigām. Viņš bija izcils metodiķis, aktīvi iesaistījās katedras un fakultātes sabiedriskajā dzīvē. U. Zītara galvenais zinātniskās pētniecības darba virziens bija elektriskās enerģijas pārveidotāji.

U. Zītars apbedīts Raiņa kapos Rīgā.

RTU profesore Alīda Zigmunde